

Broj: 03-02/1-2426/22 AG
Sarajevo, 04.08.2022. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 08-08-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	- 02 -	260	/22

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM
n/r gđa Alma Kratina, poslanik

PREDMET: Odgovor, dostavlja se

Poštovana,

Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike je putem sekretara Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno putem Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, dostavljeno poslaničko pitanje-inicijativa koju ste uputili na 35. redovnoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj 26.07.2022. godine, a koja se odnosi na potrebu da se usvojiteljima i hraniteljima omogući pravo na plaćeno odsustvo nakon usvajanja, odnosno primanja djeteta u hraniteljsku porodicu.

S tim u vezi, sa aspekta nadležnosti Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, dajemo sljedeći:

ODGOVOR

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je prilikom razmatranja ranije dostavljenih inicijativa prepoznala potrebu da se usvojiteljima omogući da se tokom obaveznog adaptacionog perioda, koji je propisan Porodičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05, 41/05 i 31/14), u potpunosti posvete maloljetnom djetetu koje usvajaju, ostvare s njim kvalitetnu emotivnu vezu i na taj način zadovolje potrebe i interese maloljetnog djeteta, te mu olakšaju privikavanje na novu porodicu. Shodno navedenom, izražena je spremnost da se riješi pomenuto pitanje, te u navedenom smislu iniciraju izmjene i dopune relevantnih propisa i iste upute u parlamentarnu proceduru.

Međutim, prilikom razmatranja načina realizacije pomenutog pitanja, ustanovljeno je da je u konkretnom slučaju potrebno napraviti odgovarajuće analize i dodatne

procjene uticaja propisa, s obzirom da se radi o sistemskom pitanju u nadležnosti više institucija koje se ne može riješiti kroz izmjenu ili dopunu jednog propisa. Naime, ukoliko bi se kroz radno zakonodavstvo i utvrdilo pravo na plaćeno odsustvo usvojiteljima za vrijeme cjelokupnog ili dijela "adaptacionog perioda" i dalje bi ostalo otvoreno pitanje načina finansiranja ovog prava, odnosno moralo bi se utvrditi na čiji teret bi se isplaćivala naknada plaće za vrijeme korištenja istog. U smislu navedenog, utvrđeno je da se radi o pravu za koje se ne bi nužno moglo smatrati da proizlazi iz stanja socijalne potrebe, zbog čega je upitno da li bi isto moglo biti obuhvaćeno propisima iz oblasti socijalne zaštite, nego bi njegovo finansiranje eventualno moglo biti vezano za one izvore u koje usvojioci, odnosno budući usvojioci redovno uplaćuju pripadajuće poreze i doprinose. Ukoliko bi se pravo usvojitelja na plaćeno odsustvo i ugradilo u propise iz oblasti socijalne zaštite, imajući u vidu da je istim regulisano i pravo na naknadu za vrijeme porođajnog odsustva, to isto ne bi bilo moguće bez konsultacija sa kantonima, a u skladu sa ustavnom podjelom nadležnosti u ovoj oblasti.

Shodno navedenom, uvažavajući potrebu rješavanja ovog pitanja, ali i moguće teškoće u realizaciji istog, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike smatra najsvrsihodnijim da se ovo pitanje rješava kroz naredne izmjene i dopune relevantnih propisa, kojom prilikom bi se razmotrilo i pitanje uvođenja prava usvojitelja na plaćeno odsustvo tokom adaptacionog perioda.

Iako je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, u međuvremenu od razmatranja ranije dostavljenih inicijativa, na svojoj 222. sjednici održanoj 14. maja 2020. godine, utvrdila Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu i isti uputila u parlamentarnu proceduru, napominjemo da navedenim izmjenama i dopunama Zakona o radu nisu mogla biti obuhvaćena druga pitanja, s obzirom da je postojala neodložna potreba za uređivanjem samo određenih instituta u vezi sa organizacijom rada kod poslodavca usljed stanja nesreće uzrokovanog pojavom koronavirusa (COVID-19). S tim u vezi, pitanje uvođenja prava usvojitelja na plaćeno odsustvo tokom adaptacionog perioda bi se trebalo razmatrati kroz naredne izmjene i dopune relevantnih propisa, kao i donošenje posebnih propisa. Naime, odredbom člana 46. Zakona o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 52/22), predviđeno je da će se naknada plate porodilji u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta nastaviti isplaćivati u skladu s kantonalnim propisima iz oblasti socijalne i dječje zaštite do donošenja posebnog propisa u skladu s odredbama Zakona o radu, kojim bi se ovo pravo trebalo reintegrirati u sistem prava iz radnog odnosa i socijalnog osiguranja, a najkasnije do tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Imajući u vidu navedeno, mišljenja smo da bi se, prilikom donošenja posebnog propisa kojim će se regulisati pitanje naknada za porodilje koje su radnom odnosu, moglo razmotriti i regulisanje i pitanje naknade plaće usvojiteljima za vrijeme korištenja adaptacionog perioda, što bi podrazumijevalo da se na jednak način urede uslovi pod kojim bi se pravo na naknadu plaće u smislu navedenog ostvarivalo, kao i da se urede pitanja koja se odnose na visinu navedene naknade i način finansiranja iste.

Napominjemo da je prilikom razmatranja ranije dostavljenih inicijativa u pogledu navedenog, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine iste ocijenila prihvatljivim samo u dijelu koji se odnosi na odsustvo za vrijeme adaptacionog perioda u slučaju usvojitelja. Naime, u pogledu navedenog potrebno je imati u vidu da su institut usvojenja i institut

smještaj djeteta u hraniteljsku porodicu dva različita instituta koja se ne mogu poistovjećivati. Usvojenje je poseban oblik porodično-pravne zaštite djece bez roditelja ili bez odgovarajućeg roditeljskog staranja, kojim se zasniva roditeljski, odnosno srodnički odnos, dok je hraniteljstvo oblik zaštite izvan vlastite porodice kojim se djetetu osigurava odgovarajući porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici i traje dok postoje razlozi za smještaj u hraniteljskoj porodici.

Naime, smještaj djeteta u drugu porodicu definisan je kao pravo na uslugu kroz Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18) i Zakon o hraniteljstvu u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 19/17). Oblici hraniteljstva su različiti u pogledu namjene i dužine trajanja. Hitno hraniteljstvo može trajati najduže mjesec dana u neprekidnom trajanju, dok povremeno hraniteljstvo može trajati najduže do tri mjeseca u neprekidnom trajanju. Hranitelji se pripremaju i educiraju za bavljenje hraniteljstvom i imaju zakonom propisanu hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika. S obzirom da Zakonom o hraniteljstvu u Federaciji BiH nije propisan obavezan adaptacioni period, ranije dostavljene inicijative ocijenjene su prihvatljivim samo u dijelu koji se odnosi na odsustvo za vrijeme adaptacionog perioda u slučaju usvojitelja.

S poštovanjem,

CO:

- Kabinet sekretara Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine
n/r gosp. Ivan Miličević, sekretar
(veza: Vaš akt broj: 05/1-02-260/22 od 27.07.2022. godine)
- Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
n/r gđa mr. sc. Edita Kalajdžić, sekretar
(veza: Vaš akt broj: 03-04-991-13/22 od 01.08.2022. godine)